Tjänsteutlåtande
Utfärdat 2026-09-15
Diarienr GBGC-2026-00488

Handläggare
Åsa Borvén
Telefon:0703-723089
E-post: asa.borven@goteborg.com

Yttrande över Förslag till uppdatering av planprogram för Frihamnen och del av Ringön

Förslag till beslut

I styrelsen för Göteborg & Co AB;

Yttrande över Förslag till uppdatering av planprogram för Frihamnen och del av Ringön, godkänns.

Sammanfattning

Stadsbyggnadsförvaltningen har bjudit in till ett samråd om Uppdatering av planprogram för Frihamnen och del av Ringön. Samrådet pågår till 29 september 2026.

Stadsutvecklingen i Frihamnen har pågått sedan 2012 med fokus på platsutveckling, vilket bland annat resulterat i en första etapp av Jubileumsparken, bastu och hamnbadet. Likaså är området väl kollektivtrafikförsörjt med två nya spårvagnslinjer, utöver befintliga linjer på Hjalmar Brantingsgatan, samt buss.

Frihamnsområdet ligger i Göteborgs centrum och är ungefär lika stort som Göteborgs stadskärna innanför Vallgraven. Programområdet omfattar även delar av Ringön öster om Hisingsbron. Området innehåller tre hamnbassänger och tre pirar; Kvillepiren, Norra Frihamnspiren och Södra Frihamnspiren, även kallad Bananpiren, vilket ger området en unik vattenkontakt. Utvecklingen av Frihamnen och del av Ringön bedöms pågå under lång tid. Planprogrammet föreslår därför att utvecklingen bör fokuseras till de inre delarna av Frihamnen i första hand.

Förslaget uttrycker att den nu föreslagna utvecklingen av Frihamnen bedöms kunna innebära en utvidgad och förstärkt innerstad. Befintliga platser som Jubileumsparken, badet och Ringön ska stärkas och utvecklas. Vattnet ska vara en naturlig del i stadsbyggandet. Det ska vara enkelt och attraktivt att röra sig över och längs med älven. Planen visar på nya målpunkter som kan bidra till ökad social sammanhållning och livfullhet i stadsdelen, med goda möjligheter till mötesplatser för människor som ska leva i området, och för de som kommer tillresande.

Frihamnen, Ringön och Bananpiren är tydliga bärare av destinationen Göteborgs varumärke om öppna mötes- och evenemangsplatser, att vara nära vatten, att erbjuda ett varierat och mångfacetterat utbud med lokal förankring i en inkluderande miljö byggd på stadens varvshistoria. Både utifrån destinationsutvecklingsprogrammet och bolagets uppdrag att utveckla och värva evenemang inom kultur och musik, är det en stor

utmaning att hitta nya attraktiva och tillåtande miljöer i stadsrummet. Frihamnsområdet har haft en utmärkande betydelse för Göteborgs utveckling som evenemangsstad och har i årtionden varit en unik, tillåtande arena för stora evenemang som gjort internationellt avtryck.

Mot denna bakgrund är bolaget generellt positivt till utveckling av området, men ser att föreliggande förslag till uppdaterat planprogram behöver kompletteras med tidplan samt fler analyser och riktlinjer för ytor inom planområdet, såsom Jubileumsparken och stråken under Hisingsbron, men också Bananpiren. Bolaget bedömer att det är mycket viktigt att stadsbyggnadsförvaltningen och exploateringsförvaltningen har en löpande och transparent dialog med de många aktörer, varav bolaget är en, som kan bistå med inspel och relevant kunskap om området ur ett evenemangs-och destinationsperspektiv.

Bedömning ur ekonomisk dimension

Frihamnen och Ringön har en utmärkande betydelse för Göteborgs identitet som evenemangsstad. Ur ett turistekonomiskt perspektiv generar evenemangen en omfattande konsumtion i Göteborg, där göteborgarna själva är minst lika viktiga som besökarna utifrån. Konsumtionen består av allt från hotellrum och restaurangbesök till lokal handel, vilket i sin tur bidragit till att antalet anställda inom besöksnäringen i Göteborgsregionen har ökat med över 40 procent på sex år. Upplevelseinstitutets undersökning 2025 visar att hela 73% av göteborgarna ser den rent samhällsekonomiska sidan: att stora evenemang skapar arbetstillfällen och bidrar till tillväxt i Göteborgsregionen.

Utöver detta skapas indirekta effekter som ökad livskvalitet, folkhälsovinster och värdet av att Göteborg syns internationellt som destination.

Bedömning ur ekologisk dimension

Bolaget har inte funnit några särskilda aspekter på frågan utöver de som nämns i förslaget till uppdaterat planprogram.

Bedömning ur social dimension

Likaväl som området har en utpräglad identitet som evenemangsplats har området historiskt och i nutid spelat en stor roll för en ökad social integration och möten mellan människor. Området lockar göteborgare från hela staden, från olika områden och med olika bakgrund och förutsättningar. Det är en naturlig och tillgänglig plats för barn och ungdomar, och planen vill stärka dessa perspektiv. Frihamnen och Ringön är tydliga bärare av destinationen Göteborgs varumärke om öppna mötes- och evenemangsplatser, att vara nära vatten, att erbjuda ett varierat och mångfacetterat utbud med lokal förankring i en inkluderande miljö byggd på stadens varvshistoria.

Bilagor

1. Samrådshandling 260810, SBF-2023-01836

Beskrivning av ärendet

Stadsbyggnadsförvaltningen har bjudit in till ett samråd om Uppdatering av planprogram för Frihamnen och del av Ringön. Samrådet pågår till 29 september 2026.

Stadsutvecklingen i Frihamnen har pågått sedan 2012 med fokus på platsutveckling, vilket bland annat resulterat i en första etapp av Jubileumsparken, bastu och hamnbadet. Likaså är området väl kollektivtrafikförsörjt med två nya spårvagnslinjer, utöver befintliga linjer på Hjalmar Brantingsgatan, samt buss.

Frihamnsområdet ligger i Göteborgs centrum och är ungefär lika stort som Göteborgs stadskärna innanför Vallgraven. Programområdet omfattar även delar av Ringön öster om Hisingsbron. Området innehåller tre hamnbassänger och tre pirar; Kvillepiren, Norra Frihamnspiren och Södra Frihamnspiren, även kallad Bananpiren, vilket ger området en unik vattenkontakt.

Utvecklingen av Frihamnen och del av Ringön bedöms pågå under lång tid. Planprogrammet föreslår därför att utvecklingen bör fokuseras till de inre delarna av Frihamnen benämnt område 1 på nedan karta, i första hand.

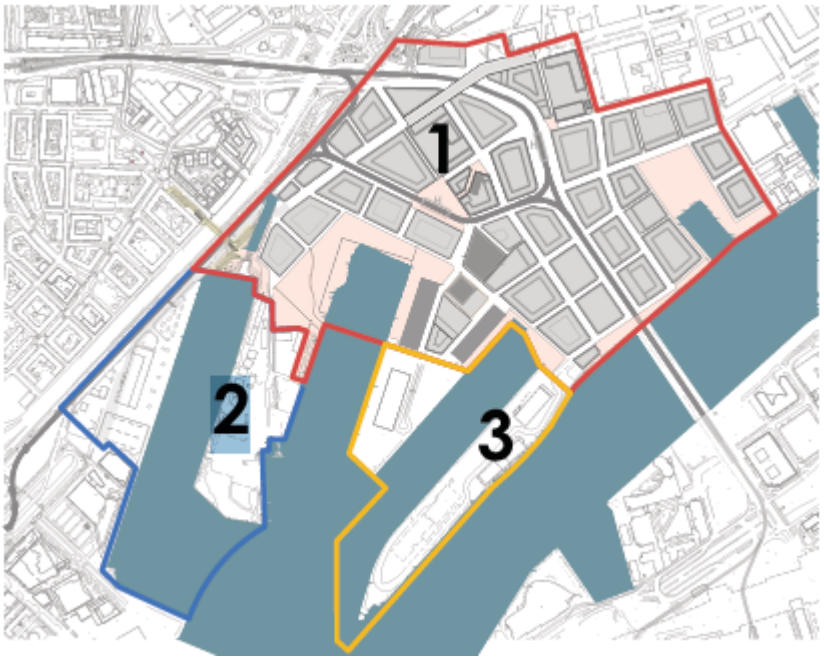

Bananpiren och Norra Frihamnspiren har dåliga grundläggningsförhållanden, vilket innebär höga exploateringskostnader. Dessa delar föreslås därför exploateras i ett senare skede, ingen byggnation planeras inom de närmaste decennierna. Planprogrammet menar vidare att en rivning av kajerna skulle vara ett stort ingrepp i Frihamnens identitet och Göteborgs kulturhistoria och föreslår därför att detta bör undvikas.

Den nu föreslagna utvecklingen av Frihamnen, både strukturellt och etappvis, bedöms kunna skapa goda kopplingar mellan centralenområdet, Backaplan, Lindholmen och Ringön, vilket innebär en utvidgad och förstärkt innerstad. Befintliga platser som Jubileumsparken, badet och Ringön ska stärkas och utvecklas. Vattnet ska vara en

naturlig del i stadsbyggandet. Det ska vara enkelt och attraktivt att röra sig över och längs med älven. Planen visar på nya målpunkter som kan bidra till ökad social sammanhållning och livfullhet i stadsdelen, med goda möjligheter till mötesplatser för människor som ska leva i, och för de som kommer resande till, området.

Illustrationsbild över föreslagen utveckling av Frihamnens inre delar och del av Ringön, sett från väster. Bilden är framtagen med stöd av AI-verktyg.

Bolagets bedömning

Göteborg & Co har bland annat i uppdrag att driva och stärka Göteborg som evenemangsstad, med fokus på att strategiskt utveckla och möjliggöra hållbara evenemang. En stor del av arbetet fokuserar på att hitta lämpliga platser och öppna ytor i stadsrummet, eller nya spännande miljöer där arrangörer kan genomföra sina evenemang. Bolaget har sedan 2024 ett utökat och förtydligat uppdrag från kommunfullmäktige i frågor som rör stads- och platsutveckling. Bolaget uppskattar därför planens tydliga fokus på att utveckla Frihamnen och del av Ringön genom att bevara områdets unika identitet och samtidigt möjliggöra en omfattande stadsomvandling.

I Göteborgs Översiktsplan tydliggörs hur behoven för Göteborgs attraktivitet som besöksmål ska mötas genom att ta hänsyn till behovet av mark för boendeanläggningar och attraktioner i planeringen, planera flexibla mötesplatser i stadsrummet så att de kan anpassas till både vardag och fest, samt behovet av öppna ytor för evenemang ska säkerställas.

I Göteborgs Stads program för destinationsutveckling 2023-2030 beskrivs att målkonflikter kan uppstå kring förtätning av innerstadens områden, bostadsbyggande och nyttjandet av öppna ytor för evenemang. För en destination och evenemangsstad är det en stor fördel att det finns centralt och strategiskt belägna tillåtande platser, universellt utformade för rekreation, aktiviteter och möten mellan människor. För många av Göteborgs årligen återkommande stora internationella evenemang är nyttjandet av stadsrummets ytor avgörande för evenemangens varumärke och utveckling.

Destinationsutvecklingsprogrammet säger vidare att staden ska ta hänsyn till besöksnäringens förutsättningar och beakta besökarperspektivet i arbetet med stads- och platsutveckling. Besöksnäringens utbud ska nyttjas för att öka områdens attraktivitet vid etablering och utveckling av exempelvis stadsdelar, platser och miljöer. Genom samverkan ska staden förbättra samordningen och förtydliga riktlinjerna kring planering och nyttjandet av centralt och övrigt strategiskt belägna platser lämpliga för evenemang, såväl enstaka som återkommande, med syfte att utarbeta hållbara lösningar för evenemang och kulturupplevelser.

Bolaget menar att det trots detta är en stor utmaning att hitta nya attraktiva och tillåtande miljöer i stadsrummet, i takt med att centrala staden förtätas. Andra öppna platser som Kanaltorget, Götaplatsen, Slottsskogen, Heden och Trädgårdsföreningen begränsas av olika anledningar och möjligheter att etablera evenemang där försvåras. Frihamnsområdet har därför med sina stora, öppna, flexibla och tillåtande ytor en utmärkande betydelse för Göteborgs utveckling som evenemangsstad. Platsen har i årtionden varit en unik arena för stora evenemang som gjort internationellt avtryck. Inledningsvis de internationella seglingsevenemangen som Tall Ships Race och Volvo Ocean Race, för att senare utvecklas till ett urbant, tillåtande och ombytligt festival- och evenemangsområde med fokus på musik och kultur. Detta har manifesterats ända sedan hårdrocksfestivalen Metaltowns storhetstid till årets succéer med exempelvis Valter Nilsson och den nya festivalen Göteborg Brinner.

För göteborgarna är Frihamnen och Bananpiren också en plats för folkfest, gemenskap och möten mellan invånare från alla stadens områden, med olika bakgrund och olika förutsättningar. Jubileumsfestivalen när Göteborg fyllde 400 år eller Ostindiefararens hemkomst, det populära badet, Jubileumsparkens aktiviteter, Flytevi, Omställningslabbet och bastun är alla uttryck för plastens betydelse.

Idag är hela norra älvstranden, från Ringöns östra delar till Färjenäs, ett levande område där platsutvecklingen är dynamisk. Nya platser tillgängliggörs och blir snabbt välbesökta. Vassen Market i Lundbyvassen har under sin första säsong 2026 tagit emot uppåt 140 000 besökare. Att tillgängliggöra platser för besöksnäringens utbud och verksamheter, genom exempelvis evenemang och upplevelser, är ett framgångsrikt medel för att öka områdens attraktivitet vid etablering och utveckling. Frihamnen och Ringön är tydliga bevis på när stadens kontinuerliga möjliggörande genom tillåtande platsutveckling, ökad tillgänglighet och kollektivtrafik fungerar.

Enligt den föreslagna planen förväntas stadsdelen upplevas som relativt tyst, om än med visst verksamhetsbuller från Jubileumsparken och Ringöns industriområde. Bolaget ser en risk för att målkonflikter kan uppstå mellan de förväntningarna och områdets funktion som evenemangs- och mötesplats. Samspelet mellan de båda är det som skapar områdets unika identitet och attraktionskraft. Planen redovisar bedömningar av buller och störningar kopplat till såväl Jubileumsparken som Ringön. Bolaget bedömer att Bananpiren och andra evenemangsplatser i området bör analyseras och konsekvensbedömas på samma sätt som redan gjorts i förhållande till Ringön, dess verksamheter och arbetet med kulturljudszoner.

Göteborg & Co är idag involverade i ett antal pågående etableringsprocesser för evenemangsplatser och evenemang i planområdet. Exempelvis pågår framtagandet av ansökningshandlingar för ett flerårigt temporärt bygglov för en temporär arena, så kallad

tälthall, i anslutning till Jubileumsparkens entré. Framtagandet sker i samverkan mellan aktören, Älvstranden, stadsbyggnadsförvaltningen, Business Region Göteborg och Göteborg & Co. Arenan kommer att vara en kulturarena för exempelvis konstutställningar och konserter. Bolaget har också en pågående dialog med exploateringsförvaltningen kring ytan som ibland kallas ”Polestarytan”, vilket syftar till platsen intill brofästet innanför Bananpiren. Tidigare planer på byggnation av kontor avbröts, bland annat till följd av en bärighetsutredning som visar att marken i befintligt skick inte lämpar sig för den typen av byggnation. Ytan är i dagsläget avspärrad och står onyttjad. Bolaget har kontakt med ett antal internationella arrangörer som önskar nyttja ytan för evenemang under de närmaste åren. Att nytta platsen för evenemang i väntan på byggstart vore ett bra sätt att upprätthålla områdets attraktionskraft under tiden.

Förslaget till uppdaterat planprogram saknar en tydlig tidplan, vilket gör det omöjligt för bolaget att bedöma hur berörda förvaltningar avser att synkronisera planprogrammets tidplan med dessa redan inledda och avtalade processer inom och intill området. Bolaget ser ett stort behov av att detta förtydligas och redovisas i förslaget.

Bolaget är generellt positivt till utvecklingen av området. Bolaget ser särskilt positivt på planerna för utveckling av Jubileumsparken till en komplett stadspark, med fler aktivitets- och rekreationsytor, och en större badanläggning. Den övergripande struktur som föreslås knyter samman staden med stråk inom området, utefter älven och över älven. Det möjliggör ökad tillgänglighet, en närmare stad och bidrar till social integration. Dock bedömer bolaget att föreliggande förslag till uppdaterat planprogram behöver kompletteras med tidplan samt med fler analyser och riktlinjer för ytor inom planområdet, som exempelvis Jubileumsparken och stråken under Hisingsbron, men också Bananpiren.

Bolaget anser därför att det är mycket viktigt att stadsbyggnadsförvaltningen och exploateringsförvaltningen upprättar en löpande och transparent dialog med de aktörer, varav bolaget är en, som kan bistå med inspel och relevant kunskap om området som evenemangs-och mötesplats.

Peter Grönberg, VD